

LẠM PHÁT KỶ VỌNG VÀ CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ Ở CÁC QUỐC GIA CHÂU Á VÀ VIỆT NAM

Ngày nhận: 28/10/2013
Ngày nhận lại: 28/3/2014
Ngày duyệt đăng: 10/5/2014
Mã số: 5-14-NCT-18

Nguyễn Thị Liên Hoa ()*
Trần Thị Bích Ngọc (**)

Tóm tắt: Bài viết mô tả cách thức xác định lạm phát trong tương lai ở 8 quốc gia châu Á – Hàn Quốc, Singapore, Ấn Độ, Thái Lan, Malaysia, Philippines, Indonesia và quan trọng là ở Việt Nam trong giai đoạn từ năm 1991 đến đầu năm 2013, thông qua việc tìm hiểu các nhân tố gây ra lạm phát kỳ vọng ở các nước này bằng việc ước lượng theo mô hình đường cong Phillip mới (NKPC) từ các nhân tố vĩ mô chính như lạm phát trong quá khứ, chính sách tiền tệ, chi phí biên và các cú sốc. Các kết quả thực nghiệm cho thấy lạm phát trong quá khứ, đặc biệt là lạm phát trước đó một năm có ảnh hưởng rất lớn đến lạm phát hiện tại và là dự báo tốt nhất cho lạm phát kỳ vọng trong ngắn hạn.

Từ khóa: Lạm phát kỳ vọng, chính sách tiền tệ, khe hở sản lượng, khe hở cung tiền thực, ARIMA.

Đặt vấn đề

Trong suốt hai thập kỷ gần đây, các nền kinh tế châu Á mới nổi có tốc độ tăng trưởng rất cao và nhanh, các vấn đề liên quan đến việc kiểm soát lạm phát trở nên gay gắt và bức thiết hơn bao giờ hết. Các áp lực này đã trở nên căng thẳng hơn từ sau khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008. Lạm phát đã gia tăng rất nhanh từ tháng 10/2009 – thời điểm các gói kích thích kinh tế của các nước trên thế giới được tung ra để cứu kinh tế. Từ đó, các yếu tố tiền tệ tích lũy từ các gói kích thích kinh tế cùng với giá lương thực và dầu mỏ tăng cao đã đẩy lạm phát tăng quá nhanh. Những yếu tố về kỳ vọng trong thời gian này cũng trở nên mất kiểm soát hơn bao giờ hết. Các nhà hoạch định chính sách đã không thể thành công với các chính sách tiền tệ của mình. Kỳ vọng về lạm phát là yếu tố rất quan trọng đối với các nhà hoạch định chính sách. Bởi việc neo thành công những kỳ vọng này sẽ tạo dựng niềm tin của dân chúng đối với ngân hàng trung ương, từ đó giúp chính sách tiền tệ phát huy tác dụng của mình, tạo ra

một không gian tương đối cho các chính sách tiền tệ trở nên linh hoạt hơn trong ngắn hạn. Đối với Việt Nam, ba năm gần đây, ổn định vĩ mô là một trong bốn vấn đề quan trọng trong định hướng chính sách, trong đó lạm phát là vấn đề nổi bật nhất. Việt Nam vẫn đang rất chật vật xoay sở với việc kiềm chế sự gia tăng của lạm phát, các yếu tố kỳ vọng và tìm cách đưa kinh tế thoát khỏi suy thoái. Nhiều thách thức mới cho việc quản lý kinh tế vĩ mô được đặt ra hàng loạt những thay đổi trong môi trường vĩ mô và chính sách kinh tế đã đặt ra yêu cầu mới trong việc tiếp cận một cách có hệ thống, toàn diện nhằm xác định những nhân tố vĩ mô quyết định lạm phát trong bối cảnh mới.

Bên cạnh đó, dựa trên mẫu nghiên cứu là 8 quốc gia châu Á được phân thành hai nhóm chính là nhóm các quốc gia phát triển và nhóm các quốc gia đang phát triển, nhóm tác giả cố gắng tìm ra sự khác biệt giữa hai nhóm này thông qua việc tìm sự khác biệt về mối quan hệ giữa các áp lực gây ra lạm phát với lạm phát kỳ vọng giữa hai nhóm này.